

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE V

A. Odpowiedź pisemna i ustna:

Ocena	Kryteria oceny
Celująca	<p>Odpowiedzi ucznia wskazują na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, uczeń wyraża trafne, samodzielne sądy i popiera je logiczną argumentacją, samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji, porządkuje je, przechowuje i na forum klasy prezentuje posiadaną wiedzę historyczną, inicjuje rozwiązywanie problemów i zadań w pracy pozalekcyjnej, uczestniczy w konkursach historycznych, doskonale opanował zakres omawianych treści, wypowiada się poprawną polszczyzną, jego wypowiedzi są poprawne pod względem merytorycznym i językowym.</p> <p>* ocenę celującą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 96 - 100% przewidywanej ilości punktów oraz w swojej pracy zawarł oryginalne i samodzielne sądy, powołuje się na przykłady z literatury samodzielnie przeczytanej, jego praca dowodzi dojrzałości intelektualnej oraz umiejętności posługiwania się pojęciami z treści podstawy programowej.</p>
Bardzo dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są wyczerpujące i przemyślane, poprawnie komponuje wypowiedź, która jest prawidłowa pod względem merytorycznym i językowym, uczeń wyraża samodzielne sądy i potrafi je uzasadnić, używa właściwych argumentów, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej, dociera do źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, porządkuje posiadaną wiedzę i swobodnie z niej korzysta, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej.</p>
Dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są poprawne, lecz niewyczerpująco realizują zagadnienia, uczeń wyraża własne sądy, które nie zawsze potrafi uzasadnić, potrafi korzystać z prezentowanych informacji, trudniejsze zadania i problemy historyczne rozwiązuje pod kierunkiem nauczyciela, uczeń zasadniczo odpowiada samodzielnie.</p>
Dostateczny	<p>Uczeń w sposób niepełny realizuje temat, próbuje wyrażać własne sądy, wypowiedź cechuje nieporadność językowa, składniowa i kompozycyjna, uczeń zna najważniejsze fakty i pojęcia, w odpowiedzi występują nieliczne błędy rzeczowe, z podstawowych źródeł informacji potrafi korzystać pod kierunkiem nauczyciela, samodzielnie wykonuje tylko proste zadania.</p>
Dopuszczająca	<p>Uczeń fragmentarycznie wypowiada się na zadany temat, myśli wyrażone nieporadnie, uczeń popełnia liczne błędy rzeczowe, cechuje go ubogi zasób słownictwa, posiada niezbędną wiedzę, nieodzowną w toku dalszego kształcenia, zna podstawowe fakty i pojęcia i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi, mówi o przebiegu zdarzeń rzadko zachowując chronologię wypowiedzi; słabo odczytuje teksty.</p>
Niedostateczny	<p>Uczeń nie potrafi się wypowiedzieć, nie zna zakresu tematu, wypowiada się nie na temat, odpowiedź nie spełnia wymagań podanych kryteriów oceny pozytywnej, nie potrafi dyskutować, argumentować i wnioskować.</p>

B. Kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.

L.P	OCENA	KRYTERIA OCENY
1	Celująca	Stopień celujący otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową dla danego przedmiotu na danym poziomie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe. Proponuje śmiało, odważne i twórcze rozwiązania problemów i zadań.
2	Bardzo dobra	Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, opanował całość materiału. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.
3	Dobra	Stopień dobry otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Jego wiadomości i umiejętności pozwalają na zrozumienie większości materiału.
4	Dostateczna	Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się. Rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, czasami przy pomocy nauczyciela.
5	Dopuszczająca	Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który pracuje przy wydatnej pomocy nauczyciela, korzysta z jego uwag i sugestii oraz potrafi rozwiązywać tylko proste zadania, typowe z danego przedmiotu. Jego braki są duże, często niewiele opanował z podstawowych wiadomości.
6	Niedostateczna	Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który nie opanował nawet minimum podstawowych wiadomości. Nie potrafi rozwiązywać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Na ocenę celującą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- porównuje i przeprowadza analizę systemów rządów, religii i osiągnięć kultury wszystkich dużych cywilizacji starożytnych: Mezopotamii, Egiptu, Chin, cywilizacji nad rzeką Indus, Izraela, Grecji i Rzymu,
- lokalizuje na mapie Europy podział Państwa Franków z Verdun,
- zna szczegółowe informacje, dotyczące historii Państwa Franków, Imperium Arabskiego, Cesarstwa Bizantyjskiego, krucjat,
- opisuje i porównuje zobowiązania seniora względem wasala oraz odwrotnie,
- rozpoznaje polskich władców na współczesnych banknotach,
- zna postaci: Brzetysław, Władysław Herman, Zbigniew (brat Bolesława Krzywoustego),
- rozpoznaje granice państwa zakonu krzyżackiego,
- zna datę koronacji królewskiej Przemysła II i Wacława II (na króla Polski), utraty przez Polskę Pomorza Gdańskiego (na rzecz krzyżaków), śmierci królowej Jadwigi.

2. Na ocenę bardzo dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- zna i rozróżnia pojęcia: paleolit, neolit,
- umiejscawia w czasie i zna różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w starożytnym Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie,
- porównuje systemy wierzeń: chrześcijaństwo, judaizm, islam,
- wyjaśnia wpływ cywilizacji arabskiej na Europę,
- charakteryzuje najważniejsze postaci średniowiecznego świata i historii Polski,
- charakteryzuje państwo Franków i inne najważniejsze państwa Europy powstałe we wczesnym średniowieczu (wskazuje je na mapie Europy),
- opisuje relacje między władzą cesarską i papieską w średniowieczu,
- rozpoznaje budowle średniowieczne, wybudowane w stylu romańskim i gotyckim oraz wymienia ich cechy charakterystyczne,
- wyjaśnia na czym polega sposób wyboru papieża przez konklawe,
- porównuje dwa największe zakony powstałe w średniowieczu: Benedyktynów i Franciszkanów,
- przedstawia genezę państwa pierwszych Piastów,
- wyjaśnia pojęcie monarchia patrymonialna,
- opisuje konflikt Bolesława Krzywoustego z Cesarstwem Niemieckim w XII w.,
- rozpoznaje granice państwa polskiego z czasów panowania: Mieszka I, Bolesława Chrobrego, rozbicia dzielnicowego, Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Władysława Jagiełły,
- na drzewie genealogicznym Piastów, zaznacza władców koronowanych na królów Polski,
- charakteryzuje Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego (zgodnie z postanowieniami testamentu Bolesława Krzywoustego),
- ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego w historii Polski,
- opisuje związki Polski z Węgrami w XIV i XV wieku,
- charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej Jagiellonów w XV w.
- opisuje sytuację gospodarczą ziem polskich w różnych okresach historii średniowiecza.

3. Na ocenę dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dostateczną i dopuszczającą,
- wymienia epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz zna ich cezury oraz wie co one oznaczają,
- porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym,
- zna pojęcia: polis, ostracyzm, zgromadzenie ludowe,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela), cywilizacje nad wielkimi rzekami (Indie i Chiny) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu,
- charakteryzuje strukturę społeczeństwa i systemy wierzeń w Egipcie, Grecji i Rzymie,
- dopasowuje osiągnięcia i wynalazki starożytne do cywilizacji, w których powstały,
- umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa,
- pokazuje ziemie żyznego półksiężyca na mapie,
- rozpoznaje Panteon i Partenon,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni zasięg ekspansji arabskiej (wskazuje je na mapie),
- lokalizuje w czasie i przestrzeni Cesarstwo Bizantyjskie (wskazuje je na mapie),
- rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia kultury bizantyjskiej w dziedzinie prawa, architektury i sztuki,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni państwo Franków,
- wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w.,
- charakteryzuje przyczyny i skutki krucjat,
- porównuje warunki życia w średniowiecznym mieście i wsi,
- porównuje kulturę rycerską i miejską w średniowieczu,
- wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego,
- rozpoznaje i odróżnia templariusza i krzyżaka,
- wyjaśnia rolę cechów w średniowiecznym mieście,
- wymienia przyczyny i skutki chrztu Polski,
- charakteryzuje kryzys monarchii wczesnopiastowskiej w czasach rządów Mieszka II,
- charakteryzuje proces odbudowy państwa polskiego w czasach rządów Kazimierza Odnowiciela oraz Bolesława Krzywoustego,
- przedstawia dokonania Bolesława Krzywoustego,
- zna daty: bitwy pod Cedynią, misji św. Wojciecha, koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego i Bolesława Śmiałego, wygnania Bolesława Śmiałego, rozpoczęcia rozbicia dzielnicowego w Polsce (rozpoczęcia i zakończenia), sprowadzenia do Polski zakonu krzyżackiego, bitwy pod Legnicą, koronacji królewskiej Władysława Łokietka, pokoju kaliskiego z krzyżakami, zjazdu monarchów europejskich w Krakowie,
- opisuje znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego w historii Polski,
- rozpoznaje i uzupełnia drzewo genealogiczne dynastii Piastów,
- umieszcza w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbicia dzielnicowego,
- opisuje przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego (w średniowiecznej Polsce i Europie),
- opisuje przyczyny i wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego,
- opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku,
- analizuje dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz zagranicznej,
- wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim,
- porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV i XV w.,

- charakteryzuje rozwój monarchii stanowej i uprawnienia stanu szlacheckiego (przywileje),
- szereguje chronologicznie panowanie władców Polski z dynastii Piastów.

4. Na ocenę dostateczną uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dopuszczającą,
- wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej,
- opisuje strukturę społeczeństwa i systemy wierzeń w Egipcie, Grecji i Rzymie,
- opisuje religię starożytnego Izraela (pierwsza religia monoteistyczna),
- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce i literaturze,
- zna pojęcie żyznego półksiężyca,
- rozpoznaje charakterystyczne budowle starożytnego świata: cyrk, termy, akwedukty, amfiteatr, Forum Romanum,
- opisuje starożytne igrzyska olimpijskie,
- zna, wymienia i rozpoznaje święte symboli religijne judaizmu, chrześcijaństwa i islamu,
- wskazuje na mapie świata miejsca rozwoju cywilizacji starożytnych,
- potrafi podać nieliczne osiągnięcia najważniejszych postaci średniowiecznego świata i historii Polski,
- zna pojęcia: schizma wschodnia, krucjaty,
- zna postaci średniowiecznego świata: Chlodwig, Karol Młot,
- przedstawia instytucje systemu lennego w średniowieczu,
- przedstawia różnice między stylem romańskim i gotyckim w średniowieczu,
- rozpoznaje Hagie Sophie,
- sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów,
- wymienia następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski,
- zna najważniejsze dokonania Bolesława Chrobrego i wydarzenia z czasów jego rządów (misja biskupa Wojciecha, zjazd gnieźnieński, wojna z Niemcami i Rusią, koronacja królewska),
- opisuje społeczeństwo Polski pierwszych Piastów,
- zna pojęcie i znaczenie testamentu Bolesława Krzywoustego,
- umieszcza w czasie i przestrzeni najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi oraz zagrożeniem najazdami tatarskimi w okresie rozbicia dzielnicowego,
- opisuje najazd Tatarów na Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego,
- charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV w., wskazując na rolę władców piastowskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli Władysława Łokietka) oraz Kościoła,
- wie jakie miasto pełniło rolę stolicy państwa polskiego od czasów koronacji królewskiej Władysława Łokietka,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia tolerancji religijnej w historii Polski pod panowaniem Piastów,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni panowanie Kazimierza Wielkiego,
- wymienia przyczyny zawarcia unii w Krewie po stronie polskiej i litewskiej,
- opisuje proces odnowienia Uniwersytetu Krakowskiego przez Władysława Jagiełłę,
- zna daty: chrztu Polski, zjazdu gnieźnieńskiego, utworzenia Uniwersytetu Krakowskiego, unii w Krewie.

5. Na ocenę dopuszczającą uczeń/uczennica:

- wymienia epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność,
- potrafi wskazać wiek, półwiecze i tysiąclecie danego wydarzenia (mając podaną jego datę roczną),
- wyjaśnia pojęcie cywilizacja,
- zna postaci Peryklesa, Homera, Fidiasza,
- dostrzega różnicę między religią monoteistyczną i politeistyczną,

- wymienia najważniejsze postaci i zdarzenia mitologii greckiej i rzymskiej,
- wymienia najważniejsze wynalazki cywilizacji starożytnych,
- zna postaci Jezusa Chrystusa i Mahometa oraz ich wpływ na narodziny dwóch religii: chrześcijaństwa oraz islamu,
- zna najważniejsze postaci średniowiecznego świata i historii Polski: Justynian Wielki, Karol Wielki, Urban II, Otton I, Henryk IV, Grzegorz VII, Mieszko I, Dobrawa, Bolesław Chrobry, Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, Bolesław Krzywousty, Gall Anonim, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Ludwik Andegaweński, Jadwiga Andegaweńska, Władysław Jagiełło, Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk,
- wyjaśnia pojęcie stan średniowieczny i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu,
- opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i wsi,
- wymienia cechy wzoru rycerza średniowiecznego,
- rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza,
- zna pojęcia mozaika i ikona,
- wyjaśnia pojęcia: wasal, senior, partacz, sołtys, cech, lenno, herb, ratusz, giermek, paż, sukiennice, Akt Hołdu,
- opisuje okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów (wymienia najważniejsze przyczyny i skutki),
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego w Polsce,
- wymienia stany polskiego społeczeństwa w średniowieczu,
- wymienia najważniejsze dokonania Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, Kazimierza Wielkiego, Jadwigi i Władysława Jagiełły,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim,
- wyjaśnia pojęcie monarchia stanowa,
- wyjaśnia znaczenie przywilejów szlacheckich (przede wszystkim konstytucji nihil novi).

6. Na ocenę niedostateczną uczeń/uczennica nie opanował/a nawet części podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.